

כתרי תורה

לק"י • פרשת בראשית ה'תשפ"ג ב'של"ד • גליון קכ"ו • הגות והלכה בפרשת השבוע במשנת רבותינו גאוני תימן זיע"א

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה • הערות והארות יתקבלו בכרבה בטלפון 0504139964 או במייל avish964@gmail.com

ל"ג מרחשון הגדול רבי שמואל יוסף חיים בן מרן הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי זלה"ה • דודי הרב אברהם ב"ר דוד ברוך זצ"ל, הרב אלעזר עוזרי זצ"ל בן יבלט"א רבי אברהם, הרב זכריה ב"ר יוסף גוטי זצ"ל, הרב ישראל ב"ר יהודה זצ"ל, מרת אסתר ב"ר יחיאל גרשי ע"ה ומרת יהודית ב"ר יוסף שרעבי ע"ה • ולכות הרבנים הגאונים הרב שמעון ב"ר דוד שליט"א, הרב שלמה יוסף ב"ר יוסף שליט"א ואחיו הרב אהרן ב"ר יוסף שליט"א, הרב רפאל אריה בן יחיאל שליט"א, הרב ששון בן מרדכי שליט"א, הרב גבריאל בן שלום שליט"א, ומיכל ב"ר ישי חחי' לרפ"ש במהרה בתוך שאר חולי ישראל, ולהצלחת ההצלחת אחינו בני ישראל, הנתונים בצרה ובשביה באוקראינה ובשאר גלויותיהם, המב"ב יוציאם מצרה לרווחה ומאפילה לאורה, ויזנו לגאולה השלימה בקרוב, אכ"ר.

כתר מלכות - מאן מלכי רבנן
רבי אליהו ב"ר משה ערני זלה"ה
מחכמי עדן וקוצני - כ"ו תשרי שצ"ב
רבי יששכר ב"ר דוד דורני זלה"ה
מקובל מושב נחלה - כ"ז תשרי תשנ"ב
רבי משומר ב"ר חיים צובירי זלה"ה
רבה של גן יבנה - כ"ו תשרי תש"פ
רבי דוד ב"ר אברהם צאלח זלה"ה
מדיני צנעא - כ"ח תשרי תקצ"ט
רבי שלום ב"ר עדיד סיבחה זלה"ה
רב בבולאן ובראשלי"צ - כ"ט תשרי תשי"ז
רבי שלמה ב"ר נתן שרעבי זלה"ה
ממקובלי ירושלים - כ"ט תשרי תשע"ב
ראש ישיבת סוכת שלום - ל' תשרי תשמ"מ
רבי חיים ב"ר שלמה סכא רז"ה
מחכמי צנעא - א' מרחשון תרע"ב
רבי יחיאל ב"ר יוסף קראוני זלה"ה
מחכמי טולה - א' מרחשון תרצ"ו
רבי שלום ב"ר יוסף עזריה זלה"ה
מחכמי סדה - ב' מרחשון תר"מ
רבי חיים ב"ר שלמה ערני זלה"ה
רב מושב אליצין - ג' מרחשון תשע"ו

כתר של"א"ש

אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים (ב', ד) תמה מוהר"ר יהודה גופאן זלה"ה במנחת יהודה, מדוע בסוף הפסוק נתהפך סדר הבריאה, ביום עשות ה' ארץ ושמים, והלא השמים נבראו תחילה (ועי' חגיגה יב, א).

ומצאתי שכבר עמדו בזה חז"ל בבראשית רבה (פ"ב, ט"ז) בזה"ל, שמים וארץ, משל ללגיון שהמליך את המלך תחילה. אמר המלך, הואיל ולגיון זה המליכני תחלה, הרי אני נותן לו פרוקופי (פי' בעץ יוסף בשם מוסף הערוף, כבוד וגדולה) שלא תזוז ממנו לעולם. כך אמר הקב"ה, הואיל והארץ עשתה צביוני תחלה (פי' מהרז"ו שהארץ עשתה רצונו והוציא תולדות כבר ביום שלישי, ואילו תולדות השמים באו רק ביום רביעי), הרי אני נותן לה פרוקופי שלא תזוז ממנה לעולם. הדא הוא דכתיב, יסד ארץ על מכוניה, כל תמוט עולם ועד, ע"כ. ואף שלא נזכרה שם הקושיא בהדיא, נראה דזה מה שבאו לומר דלכן גם הקדים כאן ארץ לשמים, וכן ביאר מהרז"ו. אכן צ"ע דהיה ראוי להקדימם גם בתחילת הפסוק, ובפרט שתולדות הארץ קדמו לתולדות השמים.

ומהר"י גופאן ביאר, דהקדים העיקר. היות והשמים העליונים אין להם קיום ללא עיקר יושבי הארץ אלו ישראל.

ובזה ביאר, דלכך מיום שברא ה' את עולמו נתאוה שיהיה לו דירה בתחתונים, כי הן העיקר שהם עושי רצונו, יעו"ש.

ובזה ביאר עוד, מה שאמרו רז"ל שנקראת ארץ שבה הושלם רצונו וכוונתו לדאיתא בבראשית רבה (פ"ה ח') למה נקרא שמה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה. וביארו שם המפרשים שרצתה להתפשט ולהתרחב עוד כדאיתא שם ר' נתן בשם ר' אחא, ור' ברכיה בשם ר' יצחק, אמר הקב"ה, אני שאמרת לשמים וארץ די, שאלמלא כן היו מותחים והולכין עד עכשיו. וביאר מהרז"ו, דהארץ שהיא היסוד כל זמן שרצה לעשות רצון קונה ונמתחה היו השמים נמתחים עימה ע"כ. ורבינו הוסיף טעם שבארץ נעשה רצונו.

הרי לנו מכאן כמה גדולה מעלת ישראל יותר מכל מעשה בראשית, ומחמתם גדלה מעלת הארץ על מעלת השמים. ויהי"ד שזוכה תמיד לעשות רצונו כרצונו (עי' מש"כ מהר"ץ בע"ח ח"א דף ע, א, ד' ביאורים בזה) ולעבדו בלבב שלם ובנפש חפצה, אכ"ר.

שבת שלום

כתר ההלכה

הגאון הרב נתנאל עומסי שליט"א - מרבני בית ההוראה 'פעולת צדיק' לעילוי נשמת אביו רבי יצחק עומסי זלה"ה - נלב"ע כ"ו אלול התש"פ הלל שנאמר חציו באמירה וחציו בענייה

א] מנהגנו נמשך מימות התנאים והאמוראים כמבואר בגמרא (סוטה כ"ג, סוכה לח) ובהרמב"ם (חנוכה פ"ג ה"ב) כי בימים שגומרים בהם את ההלל וביניהם כל חג הסוכות, אומרים אותו בקירוי, דהיינו שהש"ץ אומר פסוק או חלקו והציבור עונים הללויה. ונשאלתי במהלך ימי החג ונהיה שאלה מאוד מצויה, על מי שלא הספיק להתחיל את ההלל עם הש"ץ והחל באמירתו לבד עד שהגיע למקום שהציבור נמצאים, האם יצטרף אליהם עתה באמירת הללויה, או שמא כיון שהחל באמירת ההלל ולא בענייה, יש לו להמשיך כך עד סוף ההלל.

תשובה: נראה שדבר זה תלוי במחלוקת רבותינו חכמי תימן האם אמירת הציבור הללויה, הוא כעניינת אמן כך שבהלל יוצאים יד"ח מדין שומע כעונה, וצריך לשמוע ולכוון לצאת ידי חובה במה שאומר הש"ץ (שורת רביד הזהב סי' י"א), או שמא זו צורת אמירת ההלל כדרך שירה, שהש"ץ אומר פסוק והציבור אומרים כנגדו הללויה ואין צריכים לכוון לצאת יד"ח (מהר"ץ בשו"ת פער"צ ח"ב סי' ר"מ). והנה לענין שומע כעונה קי"ל שאין מועיל על חצי ברכה, ולכן מי שיודע רק חצי ברכה אין לו לברך חציה ואחר יוציא יד"ח בחציה השני, אלא ישמע כולה מאחר (סי' קצ"ד ס"ג). ולפי"ז ה"ה בקריאת ההלל לדעת הסוברים שהש"ץ מוציא יד"ח, מי שהחל באמירתו צריך להמשיך ולאמר עד הסוף, שלא תהא חציו באמירה וחציו בשמיעה. [אמנם העיר ידידי הרה"ג ישראל הלוי שליט"א, שנסתבר שדווקא בברכה יש קפידיא שלא תהא חציה באמירה וחציה בשמיעה שבוזה נראה כמשנה ממשטב שטבעו חכמים בברכות, אבל באמירת ההלל מותר. והראיה מקריאת המגילה שמי לא שמע כמה תיבות מהש"ץ יכול להשלימם בעצמו בלחש ובעין סברתו מובא בקה"י ברכות סי' י"א יעו"ש]. אכן העיקר לדידן הוא כדעת מהר"ץ, שכך היא צורת אמירת ההלל שהש"ץ אומר פסוק והציבור אומרים הללויה ואינם צריכים לכוון למה שהש"ץ אומר, ולכן פשוט שמי שהחל באמירתו יכול להצטרף לציבור לעניינת הללויה באמצע ההלל, וכן הורה מרן הגר"י רצאבי שליט"א. והוסיף, כי לענין ברכות ההלל מכיון שבהם הש"ץ מוציא את הרבים יד"ח, מי שבירך ביחיד לפני ההלל, יברך ג"כ את הברכה לאחריו ולא ישמע מהש"ץ, שלא יהא חציו באמירה וחציו בשמיעה.

השתמש בכלי בשרי לתבשיל רותח שבכלי חלבי ואחד מהם אינו בן יומו

ב] מעשה באשה שבשלה חלב בסיר חלבי ובעבור כמה שעות בישלה בו אטריות לאחר ניקויו. וכאשר באה להוציא את האטריות מהסיר, השתמשה בטעות במצקת בשרית. המצקת הייתה נקיה ולא השתמשו בה לבשר זה כמה ימים. ובאה בשאלה מה דין הסיר, המצקת והאטריות. תשובה: אף שהחלב בלוע בסיר, מ"מ בליעות אלו כשיצאו אל המים והאטריות, נחשבים נ"ט בר נ"ט. לפי שטעם ראשון הוא מה שהבליע החלב בסיר וטעם שני הוא מה שיצא מהסיר למים והאטריות. ואף שתחבו שם גם את המצקת הבשרית והיא פולטת טעם בשר הבלוע בה, מ"מ לבסוף טעם החלב והבשר המתערבים במים ובאטריות הם טעם שני ואינם אוסרים (שו"ע יו"ד סי' צ"ה ס"ג). אלא שכאמור כאן אין צריך לסברא זו, כיון שהמצקת אינה בת יומה ולכן אף לדעת המחמירים בכלי בן יומו (רמ"א שם), כאן טעמה פגום ואינו אוסר בתערובת עם החלב אף לדעתם.

ולכן נראה פשוט שהסיר לא נאסר מבליעות המצקת והמצקת לא נאסרה מבליעות הסיר. אך האטריות אף שלא נאסרו, מ"מ כיון שנתבשלו בסיר חלבי בן יומו דינם כדין נ"ט בר נ"ט שלדעת מרן (שם ס"א) מותר לאכלם עם בשר, ולדעת הרמ"א (שם ובסי' צ"ד ס"ה למנהג בני אשכנז) אסור לכתחילה עם בשר.

אכל דבר פרווה בסעודה בשרית האם מותר בשתיית חלב לאחריו

ג] קורה פעמים רבות שבאים להשתתף בחתונה בשעת החופה ונשארים מעט בתחילת הסעודה. בדרך כלל לא מביאים אז מנות בשר לפני האורחים אלא סלטים דגים וכדומה. ורבים שואלים האם כששבים לביתם מותר להם לשתות חלב, או שמא כיון שכל סעודת החתונה נעשתה במטבח בשרי, צריכים הם להמתין שש שעות כמו אחר אכילת בשר ממש. תשובה: תחילת דין זה הוא ממה שכתב מרן הב"י (אורח סי' קע"ג) והובא ברמ"א ביו"ד (סי' פ"ט ס"ג ולא השמיטו הראשי בשמים), דאע"פ שאסור לאכול גבינה אחר תבשיל של בשר [דהיינו ירקות שהתבשלו עם הבשר], מ"מ לאכלה אחר תבשיל שנתבשל בקדירה בשרית, מותר, עכ"ד. ורבים התקשו בהבנת דבריו, כיון שתבשיל פרווה שנתבשל בקדירה בשרית הלכה פסוקה היא בשו"ע שמותר לאכלו עם גבינה וזה דין נ"ט בר נ"ט הידוע. ויש שכתבו כי כוונת מרן הב"י שאף אם קדירה זו אינה נקיה ויש בה מעט מלחוחות הבשר (ולא ממשות הבשר) ואף אם אין ששים בתבשיל הפרווה כנגד לחלוחות זו, אין לו דין תבשיל של בשר לענין המתנת שש שעות אחריו (ש"ך יו"ד סי' פ"ט ס"ק י"ט, פמ"ג ועוד מפרשים שם על השו"ע, פ"ח ס"ק י"ט, ערוך השלחן סי' י"ג, זב"צ או' ל"ו, כה"ח ס"ק נ"ט וכן הסכמת רוב הפוסקים) וכן פסק מרן הגר"י רצאבי שליט"א (שע"ה ח"ד סי' קל"ו סי' י"ז). והטעם, כיון שמה שנהגו להמתין אחר תבשיל של בשר כבשר עצמו זהו רק במה שהתבשל להדיא עם הבשר על מנת לתת בו את טעם של הבשר, משא"כ כאן שטעם זה ניתן שלא בכוונה (יד יהודה סק"ה).

ולכן נראה כי אף אם משתמשים במטבחי האולמות (ואו במסעדות בשר) בכלים או סירים בשריים שאינם רחוצים דיים, מ"מ מי שאינו אוכל שם בשר או מה שנתבשל עמו, אינו צריך להמתין שש שעות כדי לשתות חלב.

שביתת הקב"ה ממלאכה ביום השבת במשנת רבותינו

ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות (ב', ג')

שאלות טורנוס רופוס את רבי עקיבא

א] איתא כאן בכראשית רבה (פ"א, ה' וכע"ז במדרש הגדול שמות לה, ג' פסיקתא רבתי פרשה כ"ג אות ח' תחילת המעשה גם בסנהדרין סה, א) שאל טורנוס רופוס הרשע (כ"ה גירסתנו בשתי תיבות, כראיתא במדה"ג כאן. וע"ע מדרש תנחומא תרומה ג) את ר' עקיבא, מה יום מיומיים (פירש בעץ יוסף, מה מעלת יום השבת משאר הימים. ובמדרש הגדול מבוארת בהדיא שאלת טורנוס רופוס, מה יום מן יומיו, מא שנא יומא דשבתא מן כל יומיא). השיבו רבי עקיבא, היות ורצה הקדוש ברוך הוא לכבדו. ובמדרש הגדול, מלך מלכי המלכים ברוך הוא, רוצה שיהיו ישראל משמרין את השבת. [ב] ושוב שאל אותו, אם כדברין שהקב"ה מכבד את השבת, אל ישיב בה רוחות, אל יוריד בה גשמים, אל יצמיח בה עשב.

קושיא זו מבוארת ביותר על פי הא דאיתא בשמות רבה (פ"ל, ט') מגיד דבריו ליעקב, אלו הדברות. חקיו ומשפטיו לישראל, אלו המשפטים. לפי שאין מדותיו של הקב"ה כמדת בשר ודם, מדת בשר ודם, מורה לאחרים לעשות והוא אינו עושה כלום, ובהקב"ה איננו כן, אלא מה שהוא עושה, הוא אומר לישראל לעשות ולשמור (דייקו מדלא אמר סתם, דברים, חוקים ומשפטים אלא דבריו חקיו ומשפטיו, דהיינו הדברים והחוקים שהקב"ה בעצמו עושה ושומר. עץ יוסף ומהר"פ). ואכן, שם הביאו מעשה זה ששאל מין אחד ברומי את ר"ע וחבריו.

תשובת רבי עקיבא ומה שיש לשאול עליה

ג] אמר לו רבי עקיבא, תפח רוחיה דההוא גברא. אמשול לך משל, לשנים שהיו דרין בחצר אחת, אם אין זה נותן עירוב וזה נותן עירוב, שמא מותרין לטלטל בחצר. אבל אם היה אחד דר בחצר, הרי הוא מותר בכל החצר כולה. אף כאן, הקב"ה לפי שאין רשות אחת עמו וכל העולם כולו שלו, מותר בכל עולם כולו וקשה, מנין היה יודע אותו רשע הלכות עירוב. מבואר במדרש הגדול דאמר ליה, יודע אני בך שבין היהודים גדלת, לא ראית שהן דרין בחצר אחת, אם אין זה נותן עירוב לזה וזה נותן עירוב לזה, שמא מותרין הן לטלטל? אבל אם היה אחד ידו בכל החצר, הוא מטלטל בכל החצר. ובפסיקתא רבתי, אמר ליה יודע אני בך שאתה בקי בתורתן של עבריים. ולא עוד, אלא שהרי אוכלי המן מעידין עליו שכל ימות השבת היה יורד, ובשבת לא היה יורד.

ג] וכתב כאן מוהר"ר יחיא בדיחי זלה"ה בחן טוב, והקושי מפורסם במדרש זה. א' הלא הרשע שאל על מלאכות גמורות כמו השקאה והצמחת עשבים, ומה השיבו רבי עקיבא רק מאיסור טלטול שהוא מדרבנן. ב' הלא לא שאל כלל מענין טלטול, ואיך נחה דעתו בתשובה זו. ג' על סיוס דברי רבי עקיבא שאמר ולא עוד, הרי זו ראייה לסתור, שהרי אמר שאין אצל הקב"ה איסור טלטול. והנה בשמות רבה לא מוזכרות השאלות מרוחות גשמים ועשבים. וכן לא מוזכרת התוספת מאוכלי המן, וממילא אתי שפיר. אבל להמדרש שלפנינו קשה.

תירוצי מפרשי מדרש רבה

ד] ובאמת שבקושיא אלו כבר עמדו מפרשי מדרש רבה. והביא מהר"י בדיחי מה שכתב במשנת רבי אליעזר על המדרש רבה בשם ספר דברי נחמיה, דעיקר איסור זורע בשבת הוא שמוציא מרשות

דומם לרשות צומח, וממילא אצל הקב"ה אין איסור הוצאה שכל העולם שלו. אכן כבר כתב על זה במשנת ר"א דזה דוחק, יעו"ש מה שהקשה עוד. ולכך כתב במשנת ר"א לתרץ דבאמת לא שייך שום מלאכה אצל הקב"ה רק עיקר הקושיא היתה מהוצאה מרשות לרשות כיון דכתיב גביה מנוחה [וכעין דבריו תירץ בעץ יוסף, ודבריו מבוארים יותר בביאורו לשמו"ר. וכ"כ שם מהר"ז].

וכתב על זה מהריב"ד, והרואה יראה דכל התירוצים דחוקים מאוד, ואין הנפש נוחה בהן, ואם בן הדרא קושיין לדוכתייהו. ולא ביאר רבינו מה לא ניחא ליה בתירוץ זה, ושמא דאי אמרת שבדיבור אין איסור, גם איסור טלטול אין כאן. ושוב מצאתי שהקשה כן ביפה תואר בב"ר, ע"ש מה שתיירץ.

תירוץ בעל החן טוב

ה] ומהר"י בדיחי תירץ, בהקדים יסוד אחד שכתב הרב מעשה ה', דמה שברך ה' את יום השבת טעמו בציודו 'כי בו שבת מכל מלאכתו', דהיינו היות והשי"ת שובת א"כ הכח הניתן בארץ להוציא הצומח, היה שובת גם הוא, לכך בירכו שלא יפסד בשביתה זו, כי הם לא ישבתו. והאריך שם בביאור העניין כי מה שנצטוו לשבות הוא משום שאנו עבדי השם ואם העבד עושה מלאכה, נחשב כאילו הבעלים עשאוהו, שעל דעת רבו הוא עושה. משא"כ גרמי השמים, שדותינו וכרמינו, אינם שובתים, לפי שהם תחת הטבע, ובטבע חקק השי"ת יסוד 'שלא ישנו את תפקידתם', וא"כ כל הדברים הנעשים בטבע נעשים מאליהם לא ישבותו.

ומעתה ביאר מהריב"ד, כי אכן טורנוס רופוס שאל מענייני הטבע איך הוא פועל בשבת, אבל על זה לא ראו חז"ל צורך להשיבו כי הוא מאמין בטבע, ותשובתו היא כאמור שהטבע נפעל מאליו. אך השיבוהו מעניין הטלטול מרשות לרשות בדברים שאינו מצד הטבע, דגם זה אינו קשה לפי שמלא כל הארץ כבודו.

ובזה ביאר באופן נפלא מה שהביא ר"ע ראייה מהמן שלא ירד בשבת, כי הלא המן אינו בטבע אלא נס שמימי מאהבת השי"ת את עמו ישראל, ולכן בדין הוא שישבות. ואע"פ שאין בו מלאכה אלא טלטול וטלטול לא שייך אצל הקב"ה שמלא כל הארץ כבודו, מ"מ כתב מהריב"ד דהואיל ואפשר מערב שבת, לא ירד בשבת, כי רצה הקב"ה להורות לישראל שישמרו את השבת כמו שהוא משמרה [משא"כ בדברים אחרים לא היה יכול להראותם, כי אחר שחקק בהם את חקי הטבע, הם נעשים מאליהם, וכאמור].

תירוץ זה כלשונו נמצא במדרש הגדול

ו] נמצא דהתשובה לשאלות טורנוס רופוס היא, דהקב"ה אכן שובת ומה שנהיה מעצמו בשבת אין לחוש לו. וכתב מהר"י בדיחי זלה"ה, ואחרי זמן רב מצאתי במדרש הגדול פרשת ויקהל (ל"ה, ג'. ותוספת זו בתשובת ר"ע לא נשתמרה בשאר מדרשי חז"ל, רק במדרש הגדול) שהוסיף בתשובת ר"ע לטורנוס רופוס בזה הלשון, ולא עוד, ולא ראית שהן מדליקין את הנירות מערב שבת והן דולקין והולכין כל השבת כולה. והן מניחין בשר ע"ג האש והוא מתבשל והולך כל השבת כולו, מאיליו הוא נעשה. כך הקב"ה ברא כל מעשה וטיבעו לעשות כל אחד ואחד לפי מה שהוא, והן נעשין תמיד מאליהן. וסיים, ולפי גרסא זאת, הוסר כל הקושי שהקשינו. ותהלה לשם יתברך שהסכימה דעתי לדברי מדרש זה.

מדרכי רבותינו - מוהר"ר שלמה ב"ר נתן שרעבי זלה"ה

רבינו נולד לאביו רבי נתן ולאמו מרת לאה אחותו הגדולה של כמורה"ר מרדכי שרעבי זלה"ה (נפטר בה בשנת התשכ"ו בבת נ"ו שנה) ואמו היתה צדקת מופלגת ואף הייתה בקיאה בתורה נביאים וכתובים על פה, שבוע קודם הסתלקותה כבר ידעה עת לכתה והלכה לבקר את קרובי משפחתה להפרד מהם, הכינה תכריכים וסכום כסף לצרכי הקבורה, והפקידה ביד אחת משכנותיה ובקשה שתמסור אותם לבעלה ביום שלישי, ולא הבינה השכנה פשר דבר עד שביום שלישי בעת שישבה מרת לאה הצדקת לאכול עם בני משפחתה, פנתה לבעלה ואמרה לו 'זהתחזקת והיית לאיש לטפל בילדינו' ובאותו לילה החזירה נשמתה בטהרה ליוצרה (ס' הרב שרעבי). **בצעירותו** הסתגר שלוש שנים בביתו עד שסיים את כל הש"ס, ארבעת חלקי השו"ע ושמונה שערים בעץ חיים, אך הצניע את גדלותו בתורה. **משוכה** לעלות לאה"ק עם בני משפחתו קבע מושבעו בעיר יבנה, ומידי לילה היה עולה לירושלים, לן באחד מבתי הכנסיות שבה ובחצות לילה נכנס ללמוד לפני דודו מוהר"מ שרעבי זלה"ה עד אור הבוקר אז היה שב ליבנה, משקשו עליו טלטולי הדרכים, עבר להתגורר בדירה קטנה בשכונת בית ישראל. דודו שהעריך מאוד את גדלותו היה מבקש ממנו למסור את השיעור במקומו בזמנים שהיה חלש. ואף היה שולח אליו אנשים להתברך מפיו. פעם שלח אליו כמה אנשים שעמדו למשפט גדול ויראו ממנו, לקח רבינו את שמותיהם והתפלל עליהם, והבטיחם שיצאו זכאים. ביום המשפט חמשה מהעדים שעמדו לרעתם הופרכו והשישי נתבלבל בעדותו ויצאו זכאים, ביקשו להכיר טובה לרבינו ולבנות לו דירה ובית מדרש אך רבינו סירב לקבל מאומה ושלחם מעל פניו. נערה מבוגרת שלא זכתה למצוא את זיווגה, באה לקבל את ברכת רבינו, אמר לה בכיתה שאת מלמדת בה יש ילדה יתומה, קחי את כל המשכורת הבאה שתקבלי וקני לה את כל צרכיה מכף רגל ועד ראש, ואל תעזבי אותה עד שתראי שהיא שמחה מאוד ובעוד חדשים תוושעי, וכך הוה (עקבתא דמשיחא), זיע"א.